

Vormen van studentsturing bij leren in de regio

KIGO project: “van regiovraag naar regioleren”; penvoerder Stoas Hogeschool

GKC programma's Regionale Transitie en Leven Lang Leren

Door: Arlette Franzen

Datum: 16-01-2012

Versie: 2.0

Type product: Achtergrondinformatie

Doelgroep: Teamleiders, locatieleiders, docenten, begeleiders en studenten.

Toelichting: Dit document is bedoelt voor iedereen die op zoek is naar concrete informatie en voorbeelden over verschillende vormen van leren in de regio.

Inhoudsopgaven	Pagina
1 Inleiding	3
2 Team stage	4
2.1 Inleiding	4
2.2 Doel	4
2.3 Uitgangspunt	5
2.4 Studentsturing en begeleiding	5
2.5 Huisvesting	5
2.6 Toetsing	6
3 Student onderneming	7
3.1 Inleiding	7
3.2 Doel	7
3.3 Studentsturing	8
3.4 Huisvesting	8
3.5 Begeleiding	8
3.6 Toetsing	9
3.7 Voorbeeld van een Student onderneming	9
4 Student Stichtingen Edudelta	10
4.1 Inleiding	10
4.2 Doel	10
4.3 Professionele houding	10
4.4 Authentieke leeromgeving	10
4.5 Proeve van bekwaamheid	10
4.6 Studenten	10
4.7 Voorbeeld van een Student Stichting	10
5 Student Stichtingen AOC Oost	13
5.1 Inleiding	13
5.2 Doel	13
5.3 Uitgangspunt	13
5.4 Studentsturing	13
5.5 Toetsing	13
6 Onderzoekend leren	14
6.1 Inleiding	14
6.2 Uitgangspunt	14
6.3 Studentsturing	14
6.4 Begeleiding	15
6.5 Voorbeelden van opdrachten	15

KIGO project: “van regiovraag naar regioleren”.

7	Team academy Nederland	16
7.1	Inleiding	16
7.2	Team ondernemen	16
7.3	Studentsturing	17
7.4	Huisvesting	18
7.5	Begeleiding	18
7.6	Toetsing	18
7.7	Doorstroom HBO	19
7.8	Voorbeelden van ondernemingen	19

1 Inleiding

Dit document is bedoeld voor iedereen die op zoek is naar concrete informatie en voorbeelden over verschillende vormen van leren in de regio. Het doel is om mensen enthousiast te maken en meer inzicht te geven in de mogelijkheden. Dit document is tot stand gekomen vanuit informatie die verzameld is tijdens bezoeken aan de verschillende onderwijsinstellingen. Deze onderwijsinstellingen zijn bezocht binnen de periode februari 2011 tot mei 2011. Daarnaast zijn er internet bronnen en artikelen gebruikt als aanvulling.

Hieronder volgt een overzicht van de onderwijsinstellingen die zijn bezocht en de organisatievormen die hier worden toegepast. Ook is er kernachtig weergegeven welke karaktereigenschappen bij de organisatievormen horen.

Overzicht organisatievormen bij leren in de regio:

	Team stage Door: Stichting Innovatieve Stages te Amsterdam	Student onderneming Door: Helicon Opleidingen te Geldermalsen	Student Stichtingen Door: Edudelta te Goes	Student Stichtingen Door: AOC Oost te Doetinchem	Onderzoekend leren Door: Groene Lyceum te Doetinchem	Team academy Door: Team academy te Haarlem
Huisvesting	Binnen bedrijf (extern)	Op school (intern)	Op school (intern)	Op school (intern)	Op school en op het bedrijf (intern en extern)	Op school (intern)
Samenwerking	Samenwerking tussen MBO niveau 4 en HBO studenten vanuit diverse opleidingen	Alleen studenten MBO niveau 4, wel vanuit diverse opleidingen	Samenwerking tussen VMBO/MBO/ HBO binnen dezelfde opleiding	Samenwerking tussen VMBO/MBO/ HBO binnen dezelfde studierichting	Samenwerking tussen VMBO/MBO/ HBO vanuit diverse opleidingen	Geen samenwerking tussen VMBO/MBO/ HBO, alleen binnen dezelfde opleiding
Opdrachtgever	Het bedrijf	De school	De regio	De regio	De regio	De school
Begeleiding	Door school en het bedrijf	Door school en jong ondernemen	Door school en de regio	Door school en de regio	Door school en het bedrijf	Door school

2 TEAMstage

2.1 Inleiding

TEAMstage is een project van Stichting Innovatieve Stages Amsterdam (SISA). Vijf stagiairs werken gedurende een periode van ongeveer 6 maanden samen aan een concrete stageopdracht voor een bedrijf of instelling. De teams worden samengesteld uit studenten vanuit diverse opleidingen MBO niveau 4 en het HBO. Tijdens de teamstage maken de student onderdeel uit van een project team en leren vooral in de praktijk binnen het team. Er wordt dus hoofdzakelijk in teamverband gewerkt. Studenten leren niet alleen van hun stagebegeleider (bedrijfscoach) en hun opleidingscoach, maar vooral van elkaar. Studenten kunnen hun leidinggevende capaciteiten ontwikkelen door aan andere studenten leiding te geven. De TEAMstage richt zich vooral op het leren bewust te stimuleren in een praktijkgerichte opdracht. Doordat een team bestaat uit jongeren van diverse opleidingen en opleidingsniveaus en vaak verschillende culturele achtergronden hebben, wordt peer education hier zeer effectief ingezet. De teams starten met een 3 daagse outdoor training om elkaar beter te leren kennen. Tijdens deze training gaan de studenten aan de slag met communicatie, samenwerken en leiderschap.

2.2 Doel

Bij team leren gaat het erom hoe je als team samen leert vanuit de gedachte dat een team meer is dan de optelsom van de individuen.

Het proces

Teamontwikkeling en team leren is een natuurlijk maar kan ook een complex proces zijn. Bij het doorlopen van dit proces treden er constant veranderingen op, in de ruimste zijn van het woord. Dit zorgt ervoor dat jonge mensen zich binnen een team ontwikkelen tot vakmensen en tijdens hun beroepspraktijkvorming een resultaat opleveren. Daarnaast werkt het team binnen deze setting aan vraagstukken waarbij ze zelf keuzes maken en afspraken maken met elkaar en hun begeleiders. Niet alle teams groeien automatisch uit tot goed samenwerkende teams. Allerlei factoren kunnen hierop van invloed zijn. Het is belangrijk dat alle teamleden weten waartoe zij samenwerken en zich verantwoordelijk voelen voor de opdracht die aan het team is gesteld. Om het teamleren mogelijk te maken is het van belang dat er sprake is van een collectieve verantwoordelijkheid en ambitie.

Meerwaarde

Door te leren om gestructureerd samen te werken worden sociale vaardigheden ontwikkeld. Daarnaast krijgen de studenten de mogelijkheid om ervaring en zelfvertrouwen op te bouwen binnen het bedrijfsleven. Ze leren om te netwerken en gaan aan de slag met diverse competenties zoals plannen en organiseren, beslissen en activiteiten initiëren, overtuigen en beïnvloeden, formuleren en rapporteren, etc. De teamstage biedt de studenten een omgeving met leerkanalen in plaats van een omgeving met voorgeschreven doelen.

2.3 Uitgangspunt

Het leren binnen een team is vormgegeven op basis van het sociaal constructivistisch gedachtegoed en competentiegericht opleiding. Deze visie op leren zorgt er ondermeer voor dat leren meer is dan het overdragen van kennis en het aanleren van vaardigheden. Wellicht wel het belangrijkste onderdeel van sociaal constructivisme is dat het leren context gebonden moet zijn en authentiek. Het hoogste leerrendement wordt wellicht behaald wanneer de studenten vaardigheden, houding en kennis opdoen en toepassen in de context waarin deze ook nodig en authentiek is. Om er voor te zorgen dat studenten afwisselend binnen het team aan hun competenties werken is er dus een directe toepassingssituatie nodig. De Beroeps Praktijk Vorming in de vorm van een team stage is daardoor een belangrijk onderdeel van het curriculum.

2.4 Studentsturing en begeleiding

De studenten gaan na het doorlopen van een sollicitatieprocedure aan de slag met een vraagstuk die geformuleerd is door het bedrijf. Tijdens de stageperiode zijn de studenten zelf verantwoordelijk voor hun leren op basis van hun eigen leervragen en (zelf)reflectie. De studenten worden gecoached op zowel op het leerproces als het resultaat van het leerproces. Deze coaching wordt uitgevoerd door de coach vanuit school en de stagebegeleider op de werkplek. Het team wordt gestimuleerd om zo veel mogelijk zelf te reflecteren en oplossingen aan te dragen.

De studenten formuleren onder begeleiding van de coach vanuit school hun eigen leerdoelen en actieplan en er wordt samen met de coach hierop geëvalueerd. De coach begeleidt de studenten bij het formuleren van de opdracht aan hand van het door het bedrijf geformuleerde vraagstuk. Daarnaast helpt de coach de studenten bij het projectmatig aanpakken van de opdracht en het bewaken van de voortgang. Ook helpt de coach bij het formuleren van kwaliteitseisen en bij het zoeken naar informatie, die nodig is om de opdracht tot een goed einde te brengen. Evenals de stagebegeleider begeleidt de coach ook het samenwerkingsproces in de groep.

De stagebegeleider voert regelmatig voortgangsgesprekken met de studenten over hun beroepsmatige ontwikkeling en de ontwikkelingen en samenwerking binnen het team. Daarnaast krijgen de studenten regelmatig inhoudelijke begeleiding en feedback van de stagebegeleider. De stagebegeleider is goed bekend met het werkveld en beschikt over een uitgebreid netwerk. De stagebegeleider functioneert tevens als een wegwijzer die de studenten behulpzaam is bij het vinden van hun weg binnen het bedrijf.

2.5 Huisvesting

Het is van belang dat de studenten zo veel mogelijk kennismaken met het bedrijf. Naast het werken aan de opdracht zullen de studenten ook kennismaken met alle werkprocessen binnen het bedrijf. De studenten hebben hun eigen plek binnen het bedrijf waar ze kunnen meedraaien met de praktijk en aan hun opdracht kunnen werken.

2.6 Toetsing

Tijdens de TEAMstage worden de studenten beoordeelt op beroepscompetenties, beroepshouding, functioneren binnen het bedrijf, functioneren binnen het team en persoonlijke ontwikkeling. Daarnaast vindt er een product gerichte beoordeling plaats waarbij de studenten worden beoordeeld op hun eindverslag en presentatie omtrent de opdracht waarmee ze aan de slag zijn gegaan. De eindbeoordeling wordt gegeven door een assessor vanuit school en de stagebegeleider. Tevens krijgen de studenten feedback op hun beroepscompetenties en competentieontwikkeling van hun bedrijfs- en opleidingscoach.

3 Studentonderneming

3.1 Inleiding

Steeds meer opleidingen kiezen voor een studentonderneming. Soms wordt deze vorm van leren in de regio ook wel een mini-onderneming genoemd. Studenten gaan gedurende een bepaalde periode aan de slag met het oprichten, uitvoeren en afronden van de studentonderneming. Het is de bedoeling dat de studenten kennis maken met de praktijk, maar de ondernemingen zijn vooral bedoeld om het ondernemerschap te promoten. Daarnaast verbreden de studenten hun kennis omdat ze niet alleen te maken krijgen met aspecten die op hun eigen opleiding betrekking hebben, maar ook met allerlei andere facetten van het runnen van een onderneming. De student onderneming moeten proberen succesvol een product in de markt te zetten. Daarbij volgen ze het hele traject van productontwikkeling en productie tot de marketing. Sommige opleidingen kiezen ervoor om de student stichting over meerdere opleidingsjaren heen te laten lopen maar deze kan ook in een bepaald schooljaar worden gestart. Sommige opleidingen kiezen voor overname van een stichting door verschillende student groepen zodra deze overgaan naar een bepaald schooljaar.

3.2 Doel

De stichtingen worden opgericht met het doel om een ondernemende houding bij de studenten te creëren. Vaak werken de studenten samen met groepsgenoten uit hetzelfde fase binnen dezelfde studierichting. Dit kan ook breder worden getrokken door verschillende fasen en studierichtingen met elkaar te laten samenwerken vanuit een verschillende rol met de bijbehorende taken en verantwoordelijkheden.

Het proces

De groepsgrootte van de studenten onderneming kan variëren van 3 tot 15 studenten. De student ondernemingen komen zowel in het VMBO, MBO als HBO-onderwijs voor. De studenten gaan vooral in de praktijk aan de slag en krijgen te maken met alle facetten van het runnen van een bedrijf. Denk aan productontwikkeling, ondernemingsplan, promotie, begrotingen en administratie, aandelen verkoop, aandeelhoudersvergaderingen en presentatie op beurzen. Het begint met het inbrengen van productideeën en daaruit wordt op democratische wijze het product gekozen waarvan men denkt dat het succesvol kan worden gelanceerd.

Alle studenten krijgen binnen de onderneming een bepaalde functie. De praktijksituatie wordt op kleine schaal zo goed mogelijk benaderd. Daarnaast kunnen de scholen zich opgeven bij Jong Ondernemen die de studenten ondersteund met hun onderneming. De ondernemingen doorlopen het hele traject van productontwikkeling en productie tot de marketing en het beheren van de administratie met de bijbehorende financiën.

Jong Ondernemen is een Stichting die het doel heeft om ondernemersvaardigheden verder te ontwikkelen bij leerlingen en studenten. Ze bieden een programma en ondersteuning aan waar scholen gebruik van maken en leerlingen en studenten gaan aan de slag met hun eigen onderneming.

Meerwaarde

Studenten binnen een studentonderneming ontwikkelen een hoge mate van zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid. De studenten ontwikkelen het vermogen om bij te sturen wanneer dat nodig is en komen in aanraking met veel uiteenlopende situaties zoals bijvoorbeeld een nieuwe klant, een andere aanpak, een nieuw bedrijf en een nieuwe functie. De studentonderneming is een leeromgeving waarin de studenten hun kennis en het toepassen van kennis in de praktijk kunnen brengen.

3.3 Studentsturing

Binnen de studentonderneming nemen de studenten zelf de regie van hun eigen leerproces in handen en bepalen hun leerweg. De coach vanuit school stimuleert en ondersteunt de studenten door situationeel te coachen. Het is van belang dat de coach alle onderdelen van het leerproces aanpakt om samenwerkend en zelfstandig leren te ontwikkelen. Daarnaast richt de coach zich op het leren geven en ontvangen van feedback. De manier waarop studenten zelfstandig aan de slag kunnen binnen de studentonderneming is bijzonder. Zij kunnen het proces zelf beïnvloeden en zelf bepalen wanneer zij extra informatie en begeleiding nodig hebben.

3.4 Huisvesting

Het is van belang dat de studentonderneming een eigen werkruimte tot zijn beschikking heeft. Dit kan een kantoorruimte zijn of een eigen plek in een openleercentrum. De studenten moeten het gevoel hebben dat zij eigenaar van de werkruimte zijn en daar de verantwoordelijkheid voor zijn. Er moet plek zijn om materialen en gereedschap op te slaan en de administratie op te bergen. Daarnaast kan er ruimte worden gemaakt om overzichten, planningen en roosters aan de wand te hangen.

3.5 Begeleiding

De studenten worden gecoached door een begeleidend docent vanuit school en een bedrijfsbegeleider. De taak van de begeleidende docent is vooral het organiseren van voorlichting voor de studenten, het geven van de benodigde basiskennis, het ondersteunen en stimuleren van de studenten, het fungeren als eerste aanspreekpunt, het geven van feedback, het bewaken van belangrijke deadlines, het bijwonen van de vergaderingen, het geven van input voor het bijstellen van het ondernemingsplan en het archiveren van het dossier bij het beëindigen van de studentonderneming. Een bedrijfsbegeleider begeleidt een studenten onderneming met zakelijke adviezen. Hij of zij geeft tips en adviezen om de studenten onderneming tot een succes te maken. De ervaring die studenten, mede door steun van de begeleidende docent en de bedrijfsbegeleider opdoen in een studentenbedrijf, is onmisbaar bij de vorming en ontwikkeling van belangrijke ondernemerseigenschappen. Denk daarbij aan marktgericht denken en handelen, initiatief nemen, resultaatgericht werken en doorzetten.

3.6 Toetsing

Bij de beoordeling van de studentonderneming kijken docenten naar het ondernemingsplan, de inzet, motivatie, aanwezigheid en samenwerking. Studenten beoordelen zichzelf en de groep ook via een reflectieformulier. Onderdelen die hier aan de orde komen zijn bijvoorbeeld de samenwerking en de individuele bijdrage. Het is ook mogelijk om de aandeelhouders bij de beoordeling te betrekken. Zij geven dan met name feedback over de winstgevendheid van de onderneming. Tijdens een speciale aandeelhoudersvergadering krijgen ze dan eventueel hun dividend uitgekeerd.

3.7 Voorbeeld van een Student onderneming

Scholieren ontwerpen Betuwse klok

Door: Johnny Hommersom

Gepubliceerd: woensdag 16 maart 2011 17:21

Update: woensdag 16 maart 2011 17:23

Op het Helicon College in Geldermalsen starten vierdejaars leerlingen hun eigen miniondernemingen voor een afstudeerproject. Eén groep wil graag duurzaam ondernemen: ze maken klokken van omgewaaide fruitbomen.

Omdat ze allemaal de opleiding greenport business volgen, hebben Jeroen, Wouter, Dirk-Jan, William en Johnny bedacht om klokken te maken die van omgewaaide of gevallen fruitbomen zijn gemaakt. Zo krijgt het hout weer een nieuwe functie.

Jong ondernemen

De studenten hebben zich ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en worden begeleid door iemand van jong ondernemen. Hierdoor leren ze alle facetten van een onderneming. Zo moeten ze echte aandeelhouders zoeken en maken ze een product dat ze daadwerkelijk gaan produceren en verkopen. Het doel van het project is om te leren hoe je een bedrijf moet runnen en wat er allemaal bij komt kijken.

Handgemaakt

De klok is handgemaakt en is geschikt voor zowel binnen als buiten. De klok kan besteld worden op de website debetuwseklok.brightweb.nl of stuur een mail naar: debetuwseklok@hotmail.com.

4 Student Stichtingen Edudelta

4.1 Inleiding

Edudelta past een vorm van team academie toe. Vanaf het 3^e leerjaar starten de studenten met een project dat gericht is op ondernemerschap. De studenten nemen een bestaande Stichting over of zetten een nieuwe Stichting op. Het doel en de activiteiten van de Stichting corresponderen met de studierichting van de studenten.

4.2 Doel

Ook de Student Stichtingen binnen Edudelta worden opgericht met het doel om een ondernemende houding bij de studenten te creëren. De studenten staan zelf ingeschreven bij de kamer van koophandel en elke student heeft zijn eigen verantwoordelijkheden. De activiteiten van de Stichting richten zich op het oplossen van vraagstukken uit de regio binnen hun eigen vakgebied. De Stichting voert activiteiten uit binnen de regio en beheert zijn eigen acquisitie, uitvoering en administratie. Tevens zijn er 1^e en 2^e jaars studenten inzetbaar voor de stichting. De studenten voeren functioneringsgesprekken met de uitvoerders binnen de Stichting.

4.3 Professionele houding

Deze vorm van leren in de regio stimuleert de professionele houding van de studenten. Tijdens de vergaderingen is er een coach vanuit het docententeam aanwezig maar de studenten leiden de vergadering zelfstandig. Bij de afsluiting van de vergadering vragen de studenten zelf om feedback.

4.4 Authentieke leeromgeving

De student bevindt zich hoofdzakelijk in een authentieke leeromgeving. Dit betekent dat de student fysiek werk aan een project in de regio. Daarnaast leren en werken de studenten binnen het openleer-centrum op school. Er staan enkele lessen omtrent managen en taal op het rooster. De studenten kunnen zelf aangeven wanneer ze behoefte hebben aan ondersteunende lessen en deze zelf aanvragen.

4.5 Proeve van bekwaamheid

Over de gehele opleiding doorlopen de studenten vijf keer een Proeve van Bekwaamheid. Elk van deze Proeve van bekwaamheid dekt een onderdeel van het kwalificatiedossier. De student en coach bepalen samen of de student er klaar voor is om de Proeve te doorlopen. Aan het eind van het 4^e leerjaar doorloopt de student de afsluitende Proeve van Bekwaamheid.

4.6 Studenten

De studenten ervaren een hoge mate van verantwoordelijk voor de projecten. Door gebruik te maken van hun eigen netwerk komen er nieuwe opdrachten binnen voor de Stichting.

De studenten bezoeken zelf eerst hun potentiële opdrachtgevers en bepalen vervolgens of de opdracht geschikt is voor de Stichting. Dit is afhankelijk van de kosten en baten die de opdracht oplevert en of het een leerproject is.

In sommige gevallen kunnen de studenten hun tussentijdse Proeve van Bekwaamheid koppelen aan de opdracht. Dit wordt bij de start van de opdracht bepaald door de student en hun coach. De studenten zoeken ook naar mogelijkheden om samen te werken met de andere Stichtingen binnen Edudelta. Dit is in enkele gevallen ook te realiseren door samen te werken binnen een project in de regio. Ook wordt er kennis gedeeld over het ontwikkelen van de website en het voeren van functioneringsgesprekken.

4.7 Voorbeeld van een Student Stichting

Een voorbeeld van een Student Stichting binnen Edudelta is de Stichting Aqua Terra Nova. De Stichting is in 2001 opgericht en bestaat uit 3^e en 4^e jaars studenten. De studenten werken aan verschillende projecten. Een voorbeeld van een project is project Blomac. De manager van de Student Stichting Kees Baay vertelt hier het volgende over: De klus in Blomac is bij ons gekomen via hoveniersbedrijf Jansen. Het hoveniersbedrijf heeft eerst aan de groene school in Breda gevraagd of zij geïnteresseerd waren om aan de slag te gaan met een project voor het herinrichten en onderhouden van een tuin in Frankrijk maar deze sloegen het aanbod af. Daarna hebben ze onze Stichting gevraagd. Wij hebben eerst een aantal gesprekken met hun gevoerd waarin wij de hele zaak goed door hebben gesproken en harde afspraken hebben gemaakt. Zo gaan wij er naar toe in ruil voor een uurtarief en kost en inwoning. Voor deze werkzaamheden hebben we zelf een verzekering moeten afsluiten. Ook zijn er afspraken gemaakt met school in een stage convenant.

Project Blomac is dus gelegen in Frankrijk bij het plaatsje Blomac. Een Nederlands stel heeft er een oud landhuis gekocht en opgeknapt. Nu is de tuin aan de beurt. Hier wordt een Nederlands bedrijf voor ingeschakeld. Het is een tuin van ongeveer 5 hectare waar al meer dan 50 jaar niets aan is gedaan. Hier ligt voor ons studenten een mooie kans om een grote tuin in slechte staat in een mediteraan klimaat op te knappen.

KIGO project: “van regiovraag naar regioleren”.

Inmiddels zijn we er 2 keer geweest. De eerste keer hebben we het hele terrein opgemeten en alle bomen in kaart gebracht. Van elk stuk tuin is bekend wat er mee gaat gebeuren. De tweede keer hebben we een mooie kijklijn in de tuin gezaagd. We proberen elk jaar 2 of 3 keer een week te plannen waarneer het voor ons, voor school en voor de klant uitkomt om er werkzaamheden te verrichten.

5 Student Stichtingen AOC Oost

5.1 Inleiding

Een voorbeeld van een Student Stichting binnen AOC Oost is Green Formation. De Stichting bestaat uit dertig studenten die een vierjarige MBO opleiding volgen binnen de afdeling Groene Ruimte. Het laatste jaar van hun opleiding zijn de studenten voornamelijk bezig met hun eigen Stichting. De studenten worden begeleid en beoordeelt door de docenten van het AOC die ook bewaken dat de studenten leren en projecten uitvoeren binnen de door de school vastgestelde kaders.

5.2 Doel

De studenten leren binnen de Stichting vooral de management vaardigheden en gaan aan de slag met projecten en vraagstukken waarmee ze tijdens de beroepspraktijkvorming niet aan aanraking zouden komen. Als startende ondernemers zijn de studenten bezig met het maken van hun eigen plannen, opereren zelfstandig, communiceren met derden, maken besluiten en voeren overleg. Dit zijn vaardigheden die een ondernemer in huis moet hebben.

5.3 Uitgangspunt

De Studenten verdelen onderling de taken. Er wordt een voorzitter, een secretaris en een penningmeester benoemd. Ook worden er projectleiders aangesteld. De Stichting biedt haar diensten aan bij gemeentelijke instanties, scholen, stichtingen en particulieren. De insteek is dat de opdrachten niet concurrerend mogen zijn voor het bedrijfsleven. De projecten die de stichting doet, komen van opdrachtgevers die zelf ook geen winstoogmerk hebben.

5.4 Student sturing

De Studenten krijgen binnen de Stichting de mogelijkheid om hun eigen weg te volgen en persoonlijk talent te ontwikkelen. De studenten koppelen op school terug wat ze in de praktijk hebben geleerd. Daarnaast volgen de studenten workshop op school over bijvoorbeeld computerboekhouding, digitale administratie en het maken van een ondernemingsplan. Binnen de school heeft de Stichting beschikking over een eigen kantoor dat geheel geautomatiseerd is.

5.5 Toetsing

Aan het eind van de opleiding doen de studenten hun proeve van bekwaamheid. Hiervoor moet het portfolio van de studenten gevuld zijn met verschillende onderdelen. Voorbeelden hiervan zijn: ondernemingsplan, projectplan, public relations, personeel en organisatie, kwaliteitszorg, arbo, financiële administratie, communicatie, ict, internationalisering en persoonlijk functioneren.

6 Onderzoekend leren

6.1 Inleiding

In 2011 is het Groene Lyceum met een doorlopende leerlijn gestart waarbij de leerlingen van VMBO klas 3 één dag in de week aan de slag gaan met een onderzoeksvraag vanuit het bedrijfsleven. De doorlopende leerlijn is bedoelt voor leerlingen die in plaats van naar de HAVO gaan, liever aan de slag gaan in de praktijk. Binnen 9 jaar kunnen de leerlingen een VMBO, MBO en HBO traject doorlopen. De doelstelling van het onderzoekend leren is dat VMBO, MBO en HBO leerlingen en studenten met elkaar samenwerken aan één onderzoeksvraag. De samenwerking vind plaats in de praktijk in een setting binnen het bedrijf.

Bij het onderzoekend leren staat de realiteit en de wens van het bedrijf centraal. Er worden dus echte dingen onderzocht waarbij het bedrijf centraal staat en niet de leerling. De opdracht vanuit het bedrijf is zinvol, levensecht en relevant voor het bedrijf en zinvol voor de leerling. De leerling wordt uitgedaagd en werkt aan zijn eigen leervragen. Bij deze vorm van leren in de regio is het netwerk van de school van belang omdat de school gebruik maakt van zijn eigen netwerk. Het contact tussen de docenten en de bedrijven zijn hierbij van groot belang. Deze initieert en onderhoud namelijk het contact met de bedrijven die een onderzoeksvraag aandragen. De bedrijven geven de leerlingen en studenten de mogelijkheid om binnen het bedrijf te leren en te netwerken.

6.2 Uitgangspunt

De leerlingen gaan niet alleen aan de slag met de onderzoeksvraag maar maken ook kennis met het bedrijf. De leerlingen zijn wekelijks op het bedrijf aanwezig en verzamelen veel informatie van de ondernemer. Ook krijgen de leerlingen een idee op welk type bedrijf ze later zouden willen werken. Ze houden hun eigen planning en logboek bij wat ze regelmatig afstemmen met hun coach. Je ziet dat de leerlingen snel gewend raken om zelfstandig te werken en zelf op zoek gaan naar oplossingen zodra ze tegen een probleem aan lopen.

6.3 Studentsturing

Tijdens een bijeenkomst kiezen de leerlingen een onderzoeksvraag uit. De leerlingen weten niet welk bedrijf er aan de onderzoeksvraag is gekoppeld. Na de keuze van de leerling volgt er een sollicitatiegesprek met de opdrachtgever. De opdrachtgever bepaald aan hand van het sollicitatiegesprek of de leerling uiteindelijk de opdracht krijgt. De leerling voelt dat er echt iets van ze wordt verwacht en dat ze echt iets moeten laten zien.

6.4 Begeleiding

De leerlingen en studenten hebben op de onderzoeksdag de vrijheid om op het bedrijf aanwezig te zijn om informatie te verzamelen. De leerlingen maken in overleg met de coach hun eigen planning. Het succes van onderzoekend leren is sterk afhankelijk van de duidelijke communicatie tussen de school en het bedrijf. De bedrijven vinden het belangrijk dat er vaste overleg momenten in worden gepland en dat er één aanspreekpunt binnen de school. Daarnaast is het voor de bedrijven belangrijk dat het duidelijk is wat de leerlingen willen leren en met welke competenties ze aan de slag gaan. Het leren moet zowel voor de leerling, het bedrijf en de school zinvol zijn en betekenis hebben.

6.5 Voorbeelden van opdrachten

Gemeente Doetichem

Een groep VMBO leerlingen zijn aan de slag gegaan met een onderzoeksvraag vanuit gemeente Doetichem. De onderzoeksvraag had betrekking tot het zwerfafval op straat en de leerlingen zijn aan de slag gegaan met onderzoeken hoeveel zwerfafval er ligt en wie daar verantwoordelijk voor is. De leerlingen verzamelen informatie voor de gemeente en komen uiteindelijk met een oplossing om zwerfafval tegen te gaan. De leerlingen zijn gemotiveerd om in de praktijk te leren en willen het liefst met hun handen aan de slag. Ze ervaren dat het leren hun dan makkelijker af gaat. Ze willen niet de hele dag in de schoolbanken zitten en gaan nu echt voor een periode van 10 weken een dag in de week aan de slag binnen de gemeente. Zo kunnen ze werkervaring opdoen en hun netwerk opbouwen doordat ze regelmatig met externe aan tafel zitten. De leerlingen verdelen zelf de taken en maken hun eigen planning. De begeleiding vanuit school is erg belangrijk voor de leerlingen. Ondanks dat ze zelf invulling geven aan de onderzoeksdag hebben ze behoefte aan sturing vanuit de school.

Paardenmelkbedrijf

Twee VMBO leerlingen zijn aan de slag gegaan met een onderzoeksvraag vanuit een paardenmelkerijbedrijf. De onderzoeksvraag had betrekking op het vinden van een manier om ingevroren paardenmelk fijner te maken. Hiervoor hebben ze een ontdooisysteem ontwikkeld die er voor zorgt dat de bevroren paardenmelk geleidelijk maar snel kan worden ontdooid zonder dat deze boven de vereiste temperatuur komt.

7 Team academy Nederland

7.1 Inleiding

Team academy is gevestigd in Haarlem en is een opleiding waar de studenten vooral leren door de doen (learning by practice). De studenten volgen een MBO4 (3-jarig) of HBO (4 jarig)-traject waarin ze voornamelijk bezig zijn met hun eigen onderneming. De vorm en doelstellingen van de onderneming worden door de studenten zelf bepaald. De studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het voeren van hun eigen onderneming. Daarnaast krijgen de studenten les over verschillende thema's die direct worden gekoppeld aan de activiteiten binnen hun onderneming.

Het 3-jarige MBO niveau 4 traject leidt op tot Medewerker Marketing en Communicatie. In de eerste twee jaar zijn de studenten in de ochtend bezig met het leren van de (basis)vaardigheden en in de middag staat het toepassen in de praktijk centraal.

In het laatste jaar werken de studenten vrij zelfstandig aan de Meesterproeven. Na het behalen van de Meesterproeve kunnen de studenten aan de slag als zelfstandig ondernemer, bedrijfsleider of middenkader manager.

In het eerste jaar van de MBO opleiding werken de studenten vooral aan projecten die een duur hebben van 5 weken. Deze 5 weken worden als te kort ervaren om een project te kunnen draaien die uitdagend zijn voor de studenten. Halverwege het 2^e leerjaar duren de projectperiode van een half jaar tot een jaar. Daardoor worden de projecten langer en omvangrijker. De studenten ervaren dit als een uitdaging.

7.2 Teamondernemen

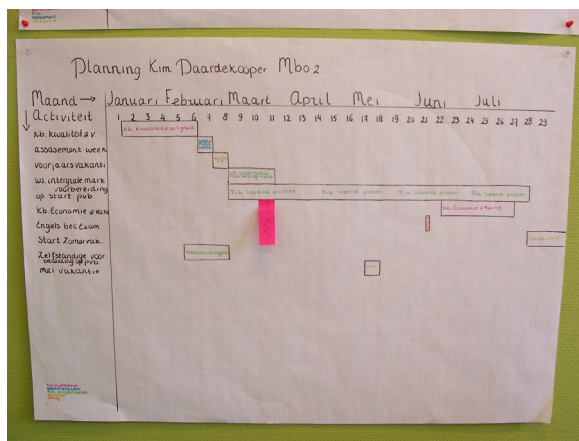
Bij de start van de opleiding worden de teams samengesteld. De teams bestaan uit ca 10 MBO of HBO studenten. De MBO en HBO studenten werken hierbij niet samen binnen een team. Bij meer aanmeldingen voor de opleiding zullen er ook grotere teams gevormd worden. Op deze manier wil de school meer complexiteit creëren binnen de teams en hierdoor het leerproces mbt samenwerken versterken. Bij uitzondering is een team in staat om een student uit de onderneming te ontslaan. De ontslagen student moet vervolgens solliciteren bij een ander team. Binnen de teams hebben de studenten de mogelijkheid om hun verschillende projecten te starten. Niet alle studenten binnen een team hebben dezelfde interesse en ideeën en er zijn mogelijkheden om verschillende producten en diensten te ontwikkelen. Met het geld dat de studenten uit hun onderneming halen plannen deze uiteindelijk zelf een wereldreis.

KIGO project: “van regiovraag naar regioleren”.

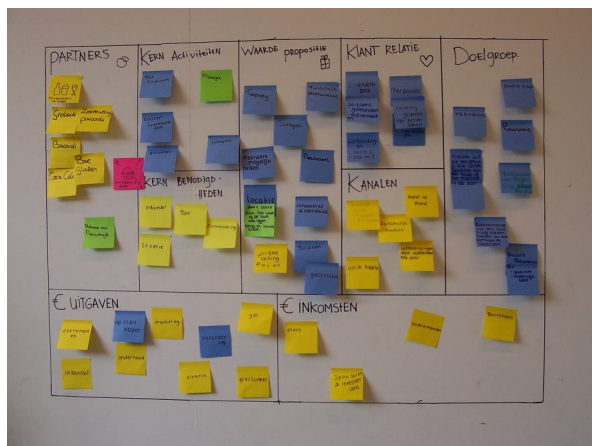
7.3 Studentsturing

De studenten krijgen ca een halve dag per week les van vakdocenten. Het rooster van de studenten wordt aangestuurd door de school. Daarnaast hebben de studenten zelf beschikking over een budget zodat ze zelf docenten kunnen inhuren. Wanneer de coaches de studenten proberen te koppelen aan projecten bleek dat in de meeste gevallen niet te werken. De studenten zijn meer gemotiveerd om aan een project te werken wanneer ze zelf eigenaar van het idee zijn. Tevens maken de studenten gebruik van hun eigen netwerk.

De HBO en MBO studenten maken hun eigen planning en houden deze zelf bij.

De coaches voeren brainstorm sessies met de MBO-leerlingen met als doel het project vorm te geven.

7.4 Huisvesting

De studenten hebben allen hun eigen werkruimte. Dit zijn aparte kantoorruimten. Vanuit hun eigen kantoorruimte werken ze aan de projecten voor hun eigen bedrijf. Volgend jaar gaat de school verhuizen en dan willen ze naar een systeem waarbij ze meer werken in een openleerruimte.

7.5 Begeleiding

De studenten worden gecoached door coaches die zelf een onderneming hebben. De coaches hebben 2 keer per week een coaching sessie (dialogoog) met de verschillende leerling / studenten teams. Daarbuiten zijn de coaches tevens beschikbaar voor de studenten. Er heerst een hoge mate van zelfverantwoordelijkheid dat tot stand komt omdat de studenten het gevoel hebben dat ze voor zichzelf bezig zijn en zelf de vruchten plukken van het resultaat dat ze behalen.

7.6 Toetsing

De MBO studenten leggen tijdens het 2^e en 3^e leerjaar 3 formatieve Proeves af. Namelijk:

- ondernemingsplan
- marketingplan
- evenementen organisatie

Tot slot doorlopen de MBO-studenten de meester Proeve. Deze is summatief voor het wel of niet behalen van het diploma. Tijdens de voorbereiding op de meesterproeve worden de studenten in mindere mate begeleidt in vergelijking tot de formatieve Proeves.

7.7 Doorstroom HBO

De HBO-ers volgen de opleiding “Ondernemerschap, Leiderschap & Innovatie. Binnen deze opleiding is een tweetal afstudeerrichtingen mogelijk:

- Ondernemen: als entrepreneur je eigen bedrijf opzetten en uitbouwen. Met alle kennis, vaardigheden en ondernemerszin die je tijdens de opleiding hebt opgedaan voor jezelf beginnen.
- Ondernemende manager: als intrapreneur in het bedrijfsleven of de (semi)overheid op ondernemende wijze een baan invullen. Hetzij op het gebied van Marketing & Communicatie. Hetzij op het gebied van Financien & Organisatie

De eerste twee studie jaren richten zich vooral op de student in de breedte op te leiden. Het derde en vierde studiejaar gaan de studenten meer de diepte in waarbij de hun eigen keuzes kunnen maken en een budget krijgen om zelf docenten in te gaan huren. Het laatste semester gaan de studenten aan de slag met hun individuele afstudeeropdracht waarin ze hun eigen bedrijf runnen.

7.8 Voorbeelden van ondernemingen

Online bretellen winkel (MBO 2^e leerjaar)

De studenten kwamen op het idee om een online bretellen winkel te starten. De studenten voeren eerste een marktonderzoek uit. Vervolgens gaan ze aan de slag met het in kaart brengen van de producten en verkoopstrategieën. De studenten bedenken een naam voor hun bedrijf en gaan op zoek naar een domeinnaam. De studenten bouwen hun eigen website of laten deze bouwen. De website wordt gevuld met artikelen, marketing activiteiten worden uitgevoerd en het bedrijf wordt gelanceerd. Als het bedrijf succesvol blijkt kunnen de studenten het project gebruiken voor hun Meesterproeve.

Biobode (MBO 3e leerjaar)

BioBode is een online bestelplatform voor het bestellen van verse, gezonde en biologische producten. De studenten werken samen met Fresh Food Coffee Café Anne&Max. De producenten worden met een milieuvriendelijke scooter thuis of op de werkplek bezorgd. Deze scooters verbruiken geen brandstof en laten dus geen uitlaatgassen achter, bovendien zijn ze fluisterstil. Biobode is bedacht en in het leven geroepen door drie jonge ondernemers, Pepijn Vaandrager, Daan van der Starre en Maarten Borgmeijer van Team academy in Haarlem.

KIGO project: "van regiovraag naar regioleren".

Waterdichte spijkerbroek (HBO 2^e leerjaar)

De studenten zijn bezig met een onderneming die zich richt op het afzetten van waterdichte spijkerbroeken. De studenten hadden een idee dat ze verder hebben uitgewerkt. Zo is de waterdichte spijkerbroek ontstaan. De studenten hebben onderzoek gedaan naar verschillende materialen voor de waterdichte spijkerbroek. Ze zitten zelf aan tafel met de ontwerper om tot een ontwerp voor een dames en heren spijkerbroek te komen. Tevens hebben ze contact gelegd met een bedrijf in Indonesië die de spijkerbroeken gaat produceren.

